Ügyszám: ABI-0566-2/2010/P

dr. Illés Zoltán

országgyűlési képviselő

Budapest

Kisrókus u. 1.

1024

Tisztelt Országgyűlési Képviselő Úr!

Tájékoztatom, hogy a Budapesti Agglomeráció Településszerkezeti Tervéről szóló 2005. évi LXVI. törvénnyel (a továbbiakban: Bpatv.) kapcsolatosan a közérdekű adatok nyilvánosságának érvényesülése tárgyban írt beadványa alapján az alábbi állásfoglalást alakítottam ki:

A vizsgált kérdés, hogy a fenti törvény elfogadásának körülményei a nyilvánosság sérelmét jelentik-e. Sem a törvényjavaslat, sem az elfogadott törvény mellékleteit nem tették közzé, és nem lehet megállapítani, hogy a beterjesztett törvényjavaslat térképlapjai azonosak-e az elfogadottakkal, illetve a VÁTI Kht. által kezeltekkel.

A Bpatv.-t 2005. június 6-án fogadták el, és szeptember 1-én lépett hatályba. E két időpont között viszont több településrendezési eszközt módosítottak, melyeket a törvénnyel együtt kell alkalmazni.

A Bpatv. a térképlap által különféle szabályozási övezeteket állapít meg, és egy terület helyi szabályozásához a Bpatv. mellékleteit kell alapul venni. A Magyar Közlönyben közzétett térképmelléklet léptéke lényegesen eltér a Bpatv. által meghatározott léptéktől, ezért információtartalma nincs.

A törvény 2. és 3. mellékletét képező tervlapok egy sorozatát az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Településrendezési és Településügyi Főosztálya hitelesítette. 2007 áprilisában a Pestterv mint tervező javítást végzett néhány tervlap esetében, amelyeket a VÁTI közzétett a honlapján. Ezek viszont nem egyeznek meg a hitelesített tervlapokkal, ezért újra a közlönyi állapottal megegyező tervlapokat tettek közzé. A VÁTI Kht. Dokumentációs Központjában a hitelesített példány megtekinthető.

A VÁTI Kht. tájékoztatása szerint a tervlapok csak tájékoztató jelleggel kerültek közzétételre a honlapjukon, ezek digitális változatát a tervezőktől kapták meg. 2007 áprilisában a tervező javításokat végzett a tervlapokon, melyeket szintén közzétettek, majd az ÖTM kérésére visszaállították az eredeti állapotot, mivel csak a közlönyi állapottal megegyező tervlapok tehetők közzé.

A PESTTERV Kft. által készített térkép a térség területfelhasználásának jogszerű állapotát a törvénynek és az elfogadott településrendezési terveknek megfelelően ábrázolja abból a célból, hogy a hatósági és szakhatósági munkát megkönnyítse.

A VÁTI szerint e térképnek belső használati értéke van, melyről hivatalos másolat nem adható, tehát csak a közlönyállapottal megegyező térképszelvényekről adható tájékoztatás és csak ezekről adható másolat. A térképlapok megváltoztatására csak jogszabály-módosítás során kerülhet sor.

Megkeresésemre a területfejlesztési és építésügyért felelős szakállamtitkár arról tájékoztatott, hogy a Bpatv.-hoz törvényjavaslatként 88 módosító és 2 kapcsolódó módosító indítványt

nyújtottak be, ezek közül az elfogadott indítványok alapján a térképi mellékleteket módosították. A törvény része a szerkezeti tervet tartalmazó 2. melléklet és az övezeti tervet tartalmazó 3. melléklet, melyek természetben 90x160 cm-es tervlapok. A térképi mellékletek szükségképpen csak kicsinyített formában jelentek meg a Magyar Közlönyben. A kihirdetést követően a törvény eredeti méretarányú térkép mellékleteinek egy sorozatát az ÖTM hitelesítette, és a hitelesített példányokat átadta a VÁTI-nak, ahol ezekről bárki másolatokat igényelhet. A törvény közlönyállapota megtalálható a VÁTI és az NFGM honlapján is.

A Bpatv. értelmezését és alkalmazását nehezíti az országgyűlés azon döntése /Bpatv. 21. § (5) bekezdés/, amely szerint a törvény hatályba lépése előtt még elfogadott településrendezési eszközökben beépítésre szánt területként szereplő területeket továbbra is beépítésre szánt területnek kell tekinteni (kivéve, ha a 2. melléklet szerinti műszaki infrastuktúra-hálózatok és egyedi építmények területére esnek). Eszerint a törvény részét képezik olyan területfelhasználási elemek is, amelyekről az önkormányzatok a törvény benyújtása és elfogadása közötti időszakban döntöttek, és amelyeket a térképlap nem tartalmazhatott. A Bpatv.-nek megfelelő területfelhasználás tehát nem teljesen azonos azzal, amit a rajzi mellékletek ábrázolnak. Ez a helyzet az országgyűlés döntésének következményeképpen állt elő. Az érintett szervek és hatóságok ezt a napi gyakorlatban úgy hidalják át, hogy a közlönyállapot mellékleteit és a hatálybalépésig elfogadott településrendezési eszközöket együttesen alkalmazzák.

A szakállamtitkár tájékoztatása szerint a rajzi mellékleteknek a törvényes állapothoz való hozzáigazítását a törvény következő felülvizsgálata során fogják elvégezni. Megerősítette azon álláspontot, hogy a tervező által készített, a területfelhasználás jogszerű állapotát ábrázoló térképről másolat nem adható, annak csak belső használati értéke van.

A kialakult helyzet okairól és hátteréről a Pestterv Kft. nyújtott információt. A térségileg összehangoló tervezés és a térségi szabályozás szükségességében régóta egyetértés volt, azonban politikai akarat és döntés szükséges ahhoz, hogy a parlament egy, az önkormányzati jogosítványokat csorbító és jelentős helyi érdekeket sértő szabályozást tárgyaljon. A készülő törvényi szabályozás korlátozni tervezte a helyi önkormányzatok településrendezéssel kapcsolatos döntései szabadságát, ezért erőteljes volt a nyomás a területrendezési tervezési eljárás és az egyeztetés lassítására, illetve a településrendezési tervek kidolgozásának felgyorsítására annak érdekében, hogy minél több terület átminősítése történjen meg. A törvény előkészítése során nem volt megtiltva a területek beépítésre szánt területté való átminősítése, ezért a települési önkormányzatok folyamatosan módosították a településrendezési terveiket. Az elhúzódó tervezés így állandóan változó állapotot volt kénytelen kezelni. 2004 év végére elkészült a térségi szerkezeti terv, és ez után már nem kerülhettek figyelembe vételre a települések által jóváhagyott, de a tervezésbe, egyeztetésbe be nem vont tervek. Az előterjesztés időszakában a tervlapok rajzolata nem változott, a tervezet vitájában azonban igen. A törvénytervezet térképi mellékletei rajzolatának változásához nagymértékben hozzájárultak az egyéni képviselői módosító indítványok, amelyek szinte kizárólag új területfelhasználási elemek befogadására vonatkoztak. A kormányzat és az előterjesztő ezek szinte mindegyikét elfogadta a törvény egész elfogadásának érdekében. A végleges térségi szerkezeti tervlap és az övezeti tervek a bizottsági egyeztetések lezárását követően készültek el. A törvény elfogadását segítette a törvény hatályba lépésének kitolása és a 21. § (5) bekezdésének törvénybe illesztése. Eszerint: *„az olyan beépítésre szánt területet, amelyet az elfogadott településrendezési eszköz e törvény hatályba lépése előtt már beépítésre szánt területnek nyilvánított, továbbra is ilyen területnek kell tekinteni”*.

A törvény hatályos mellékletein nem történt és nem is történhetett változtatás. Azonban a fenti rendelkezésre tekintettel készült egy olyan munkaanyag, amely tartalmazza a törvényi lehatárolásokat és e paragrafus által érintett területeket is. Ez a dokumentum nem tekinthető a térképi mellékletek megváltoztatásának, hanem a beépítésre szánt területi növekmény mértékének meghatározását segítő munkaanyagként van használatban. Elkészítésének célja a törvény hatályba lépése napján hatályos jogi állapot bemutatása, a hatósági munka segítése, a törvény felülvizsgálatának előkészítése.

Mindezek alapján elmondható, hogy a vizsgált kérdés a közérdekű adatok nyilvánossága, a jogalkotási eljárás, a politikai döntéshozatal kérdéskörét is érinti. Az információszabadság szempontjából megállapítható, hogy a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) alapján az ügyben érintett szervek – a minisztérium, a VÁTI, a Pestterv Kft. – közfeladatot ellátó szerveknek minősülnek. Az Avtv. 19. §-ának (1)-(2) bekezdése arra kötelezi a közfeladatot ellátó szerveket, hogy biztosítsák feladataikra vonatkozóan a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását, illetve a közérdekű adatokat közzé- vagy más módon hozzáférhetővé tegyék.

A Bpatv. és mellékletei, valamint ezek tervezetének nyilvánossága, megismerhetősége nem vet fel jogi problémát. Az a dokumentum, melyet munkaanyagnak tekintenek és másolatot nem adnak róla, az Avtv. alapján szintén közérdekű adatnak tekintendő, mivel közfeladatot ellátó szerv kezelésében van. A közérdekű adatok nyilvánosak, a nyilvánosság azonban korlátozható. Jelen esetben az Avtv. 19/A. § szerinti korlátozás lehetséges, mely szerint a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat – keletkezésétől számított 10 évig – nem nyilvános. Ezen adatok megismerését – az információszabadság érvényesülését mérlegelve – az azt kezelő szerv vezetője engedélyezheti.

Álláspontom szerint a nevezett dokumentum adattartalma a döntés megalapozását szolgáló adat kategóriája, azonban nem látok olyan jogot, érdeket, amely miatt ez a nyilvánosság-korlátozás indokolt volna. E dokumentum megismerhetősége nem veszélyezteti a szerv működését, feladatellátását, adattartalma pedig fontos információul szolgálhat mások számára is. Ezért kezdeményezni fogom a VÁTI vezérigazgatójánál, hogy biztosítsa e dokumentum megismerhetőségét úgy, hogy hívja fel a figyelmet a törvényi szabályozástól eltérő tartalomra.

Áttekintettem a VÁTI közérdekű adatigénylésre vonatkozó szabályzatát, és az abban szereplő néhány pontatlanságra és módosítani valóra is felhívom a vezérigazgató figyelmét az Avtv. előírásainak érvényesülése érdekében.

Budapest, 2010. január 26.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András